# ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIMONE ROZÈS ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1984 [1]

*Κύριε πρόεδρε,*
*Κύριοι δικαστές,*

Στο Δικαστήριο έχει υποβληθεί αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως του Finanzgericht του Ντύσελντορφ, ως προς το κύρος του άρθρου 1 του κανονισμού 964/71 και ως προς την ερμηνεία του όρου «καταγωγή ζωϊκού κρέατος», κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 802/68.

Τα πραγματικά περιστατικά είναι τα ακόλουθα:

I — Κατά το πρώτο εξάμηνο του 1982, ο συνεταιρισμός Zentrag της Φραγκφούρτης εισήγαγε από την Αυστρία πολλά φορτία «κρεάτων ζωοειδών» σε αποστεωμένα νωπά τεμάχια, της δασμολογικής διακρίσεως 02.01 Α-ΙΙ-α-466.

Το κρέας προερχόταν από ζώα που είχαν παχυνθεί και σφαγεί στην Ουγγαρία, όπου είχαν επίσης πραγματοποιηθεί οι εργασίες που συνδέονται άμεσα με τη σφαγή (αφαίρεση των εντοσθίων και του δέρματος, τεμαχισμός σε τεταρτημόρια).

Στη συνέχεια, το κρέας εισήχθη με δασμολογική απαλλαγή στην Αυστρία, όπου πραγματοποιήθηκε η αποστέωση, η απονεύρωση, η αφαίρεση του λίπους, ο τεμαχισμός του και τέλος και η συσκευασία του εν κενώ.

Κατά την εισαγωγή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το εμπόρευμα εκτελωνίστηκε καταχράς με καταβολή της ειδικής εισφοράς που ίσχυε για την Αυστρία, τρίτη χώρα της οποίας η εμπορική διάρθρωση και οι μέθοδοι εκτροφής ζώων είναι ανάλογες εκείνων της Κοινότητας [2].

Στη συνέχεια, το τελωνείο του Bochum απηύθυνε στο συνεταιρισμό Zentrag διορθωτική απόφαση επιβολής δασμού, λαμβάνοντας ως βάση υπολογισμού την κατά πολύ υψηλότερη κανονική εισφορά που ίσχυε για τις τρίτες χώρες, επειδή θεωρούσε ότι η *χώρα καταγωγής* του εμπορεύματος ήταν στην πραγματικότητα η Ουγγαρία.

Ο Zentrag έφερε την υπόθεση ενώπιον του Finanzgericht του Ντύσελντορφ, προβάλλοντας δύο επιχειρήματα:

1) Η τελευταία μεταποίηση που υπέστη το κρέας του προσδίδει αυστριακή καταγωγή, κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 802/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968, περί του κοινού ορισμού της εννοίας της καταγωγής των εμπορευμάτων [3].

2) Το άρθρο 1 του κανονισμού 964/71 της Επιτροπής, της 10ης Μαΐου 1971, περί καθορισμού της καταγωγής των κρεάτων και παραπροϊόντων, νωπών, διατηρημένων με απλή ψύξη ή κατεψυγμένων, ορισμένων κατοικιδίων ζώων [4], δεν εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση διότι δεν είναι σύμφωνο προς το άρθρο 5 του ανωτέρω κανονισμού

1 — Μετάφραση από τα γαλλικά.

2 — Άρθρο 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 805/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ., 03/003, σ. 72), περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του ζοείου κρέατος, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 425/77 της 14ης Φεβρουαρίου 1977 (ΕΕ ειδ. έκδ., 03/017, σ. 192). Το ύψος της εν λόγω ειδικής προσφοράς καθορίστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό 611/77 της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 1977, περί καθορισμού της ειδικής εισφοράς για τα ζώντα ζοοειδή και τα κρέατα ζοοειδών εκτός των κατεψυγμένων κρεάτων (ΕΕ ειδ. έκδ., 03/018, σ. 3), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 925/77 της 29ης Απριλίου 1977 (ΕΕ ειδ. έκδ., 03/018, σ. 33).

3 — ΕΕ ειδ. έκδ., 02/001, σ. 20: «Εμπόρευμα, στην παραγωγή του οποίου παρεμβάλλονται δύο ή περισσότερες χώρες, θεωρείται ως καταγόμενο από τη χώρα όπου έγινε η τελευταία ουσιώδης μεταποίηση ή κατεργασία οικονομικώς δικαιολογημένη που επραγματοποιήθη σε επιχείρηση εξοπλισμένη για το σκοπό αυτό και που κατέληξε στην κατασκευή ενός νέου προϊόντος ή ενός προϊόντος αντιπροσωπεύοντος (ή η οποία μεταποίηση ή κατεργασία αντιπροσωπεύει) σημαντικό στάδιο παραγωγής».

4 — ΕΕ ειδ. έκδ., 02/001, σ. 123: «Η σφαγή των κατοικιδίων ζώων που αναφέρονται στις κλάσεις 01.01 μέχρι 01.04 του κοινού δασμολογίου δεν προσδίδει στα κρέατα και τα βρώσιμα παραπροϊόντα νωπά, διατηρημένα δι' απλής ψύξεως ή κατεψυγμένα, τα οποία προέρχονται από αυτά, την καταγωγή της χώρας ή της κοινότητας όπου έλαβε χώρα, εκτός αν έγινε μετά την πάχυνση των εν λόγω ζώων μέσα σ' αυτή τη χώρα ή μέσα στην Κοινότητα, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου τουλάχιστον τριών μηνών για τα άλογα, τους όνους, τους ημιόνους και τα ζοοειδή και δύο μηνών για τους χοίρους, τα προβατοειδή και τα αιγοειδή».

του Συμβουλίου, ούτε προς το άρθρο 110 της συνθήκης ΕΟΚ το οποίο αποσκοπεί στην προοδευτική κατάργηση των περιορισμών στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές.

Ο Zentrag καθώς και το Finanzgericht κλίνουν υπέρ της απόψεως ότι ο τόπος όπου πραγματοποιούνται η αποστέωση, η απονεύρωση, η αφαίρεση του λίπους, ο τεμαχισμός και η συσκευασία εν κενώ του κρέατος καθορίζουν τη γεωγραφική του καταγωγή. Στο στάδιο αυτό, το αρχικό κρέας υπέστη ουσιώδη μεταποίηση, η αξία δε του προϊόντος υπέστη σημαντική ποσοστιαία αύξηση.

Υπό τις συνθήκες αυτές το εθνικό δικαστήριο, με διάταξη της 20ής Απριλίου 1983, υπέβαλε στο Δικαστήριο τα δύο ακόλουθα ερωτήματα:

«1. Το άρθρο 1 του κανονισμού 964/71 της Επιτροπής, της 10ης Μαΐου 1971, είναι ανίσχυρο διότι προσκρούει στον κανονισμό 802/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968;

2. Η αποστέωση, η απονεύρωση, η αφαίρεση του λίπους και ο τεμαχισμός του κρέατος αποτελούν στάδιο κατεργασίας που καθορίζει την καταγωγή, κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 802/68;»

II — Θα παρατηρήσω ευθύς εξ αρχής ότι η επίλυση της διαφοράς στην κύρια δίκη δεν εξαρτάται κατά την άποψή μου από την κρίση επί του κύρους του κανονισμού 964/71 της Επιτροπής, αλλά αποκλειστικά από την ερμηνεία του κανονισμού 802/68 του Συμβουλίου. Μόνο η συνδρομή των προϋποθέσεων που θέτει ο τελευταίος αυτός κανονισμός είναι ικανή να προσδώσει στο εμπόρευμα την καταγωγή του.

Είναι ακριβές ότι κανονισμός της Επιτροπής αποσαφηνίζει τις αφηρημένες έννοιες που περιλαμβάνονται στον κανονισμό του Συμβουλίου, αλλά αφορά μόνο τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν πριν από τη σφαγή, ώστε αυτή να προσδίδει στα λαμβανόμενα κρέατα και παραπροϊόντα την καταγωγή της χώρας στην οποία πραγματοποιήθηκε. Κατά συνέπεια, δεν αφορά τις εργασίες μεταποιήσεως που έπονται της σφαγής.

1. Στην προκειμένη περίπτωση, όχι μόνο η πάχυνση των ζώων, αλλά και η σφαγή τους δεν πραγματοποιήθηκε στην Αυστρία· επιπλέον, ο τεμαχισμός σε τεταρτημόρια [1], που έπεται της αφαιρέσεως των εντοσθίων και του δέρματος, πραγματοποιήθηκε στην Ουγγαρία. Στην Αυστρία το κρέας τεμαχίστηκε πριν από τη συσκευασία του εν κενώ.

Έστω και αν γίνει δεκτό ότι η μεταποίηση την οποία υπέστη το εμπόρευμα στην Αυστρία «πραγματοποιήθηκε σε επιχείρηση εξοπλισμένη για το σκοπό αυτό» και ότι η αποστέωση επηρέασε την εμφάνιση του προϊόντος ενόψει της χρησιμοποιήσεώς του, πρέπει να καθοριστεί αν οι εν λόγω εργασίες μεταποιήσεως μπορούν να χαρακτηριστούν «ουσιώδεις» και αν κατέληξαν «στην κατασκευή ενός νέου προϊόντος ή αντιπροσωπεύουν σημαντικό στάδιο παραγωγής», κατά την έννοια του άρθρου 5 του κανονισμού 802/68.

Οι εργασίες μεταποιήσεως στις οποίες υποβλήθηκε το εμπόρευμα στην Αυστρία αποτελούν — με εξαίρεση τη συσκευασία εν κενώ — κλασικές εργασίες, οι οποίες πραγματοποιούνται συνήθως από τους κρεοπώλες λιανικής πωλήσεως, ακόμη δε και στα τμήματα κρεοπωλείου ορισμένων υπεραγορών.

Πρόκειται για ενέργειες που επηρεάζουν την εμφάνιση του προϊόντος ενόψει της διαθέσεώς του στο λιανικό εμπόριο, οι οποίες όμως, έστω και αν μερικές φορές έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του περιθωρίου κέρδους, δεν συνεπάγονται σημαντική μεταβολή των «ειδικών

1 — Στον οποίο αναφέρεται η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 964/71.

ουσιωδών χαρακτηριστικών του προϊόντος», κατά την έννοια της αποφάσεως της 26ης Ιανουαρίου 1977, Gesellschaft für Überseehandel, με την οποία το Δικαστήριο εδέχθη ότι:

«εργασίες που επηρεάζουν την εμφάνιση του προϊόντος ενόψει της χρησιμοποιήσεώς του, οι οποίες όμως δεν συνεπάγονται σημαντική ποιοτική μεταβολή των ιδιοτήτων του, δεν είναι ικανές να καθορίσουν την καταγωγή του εν λόγω προϊόντος» [1].

Όσον αφορά τη συσκευασία εν κενώ, το εθνικό δικαστήριο δεν της αποδίδει ουσιώδη χαρακτήρα· πράγματι, η εργασία αυτή ανταποκρίνεται μόνο στις απαιτήσεις της διαθέσεως στο εμπόριο του προϊόντος και δεν επηρεάζει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του [2].

2. Στην αντίθετη περίπτωση, θα έπρεπε να εξεταστεί αν οι εν λόγω ενέργειες είναι «οικονομικώς δικαιολογημένες» και αν πραγματοποιήθηκαν στην Αυστρία ακριβώς με σκοπό να προσδώσουν στο εμπόρευμα καταγωγή που του επιτρέπει να υπαχθεί σε ευνοϊκό οικονομικό καθεστώς, κατά την έννοια του άρθρου 6 του κανονισμού 802/68 [3].

Σχετική ένδειξη μπορεί να συνιστά η σημαντική διαφορά μεταξύ της κανονικής εισφοράς (668 DM/100 χιλιόγραμμα) και της ειδικής εισφοράς (25,37 DM/100 χιλιόγραμμα). Επομένως, απόκειται στο εθνικό δικαστήριο να διαπιστώσει ενδεχομένως αν η εικασία αυτή είναι βάσιμη.

Δεν θεωρώ πάντως ότι η εξέταση αυτή είναι αναγκαία αν το Δικαστήριο, σε απάντηση επί των υποβληθέντων ερωτημάτων, αποφανθεί ότι

— η αποστέωση, η απονεύρωση, η αφαίρεση του λίπους, ο τεμαχισμός βοείου κρέατος και η συσκευασία του εν κενώ στην Αυστρία, ενώ η σφαγή, η αφαίρεση των εντοσθίων και του δέρματος και ο τεμαχισμός σε τεταρτημόρια των ζώων από τα οποία προέρχεται το κρέας πραγματοποιήθηκε στην Ουγγαρία, δεν προσδίδει στο κρέας αυτό, κατά την εισαγωγή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αυστριακή καταγωγή.

1 — Υπόθεση 49/76, σκέψη 6, Recueil 1977, σ. 53.
2 — Ανωτέρω αναφερθείσα υπόθεση, σκέψη 7.

3 — «Η μεταποίηση ή η κατεργασία, για την οποία διαπιστώνεται ή για την οποία τα διαπιστωμένα γεγονότα δικαιολογούν την εικασία ότι είχε ως μοναδικό σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων που εφαρμόζονται, εντός της Κοινότητος ή εντός των κρατών μελών, επί των εμπορευμάτων ορισμένων χωρών, δεν δύναται σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ότι προσδίδει, κατά την έννοια του άρθρου 5, την καταγωγή της χώρας στην οποία επραγματοποιήθη η μεταποίηση ή κατεργασία αυτή στα εμπορεύματα που παρήχθησαν κατ' αυτόν τον τρόπο.»